

EESTI LAIRIBA ARENDUSE SIHTASUTUS

2019. AASTA KONSOLIDEERITUD MAJANDUSAASTA ARUANNE

Juriidiline aadress: Harju 6
10130 Tallinn
Eesti Vabariik

Registrikood: 90010094

Telefon: 372 6310555

E-mail: info@elasa.ee

Veebileht: www.elasa.ee

Audiitor: Grant Thornton Baltic OÜ

Aruandeaasta algus ja lõpp: 01.01.2019 - 31.12.2019

Sisukord

Konsolideerimisgrupi tegevusaruanne	3
Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne	5
Konsolideeritud bilanss	5
Konsolideeritud tulemiaruanne.....	6
Konsolideeritud rahavoogude aruanne	7
Konsolideeritud netovara muutuste aruanne	8
Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad	9
Lisa 1 Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtted.....	9
Lisa 2 Raha	13
Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed.....	13
Lisa 4 Maksud	13
Lisa 5 Tütarettevõtte.....	13
Lisa 6 Põhivara.....	14
Lisa 7 Kasutusrent.....	16
Lisa 8 Laenukohustised	17
Lisa 9 Võlad ja ettemaksed.....	17
Lisa 10 Sihtfinantseerimine	18
Lisa 11 Tulu ettevõtlusest.....	19
Lisa 12 Muud tulud ja akumuleeritud tulem.....	19
Lisa 13 Kaubad, toore, materjal ja teenused.....	19
Lisa 14 Mittesugused tegevuskulud	19
Lisa 15 Tööjõukulud	20
Lisa 16 Tehingud seotud osapooltega	20
Lisa 17 Informatsiooni esitusviisi muutmise mõju.....	20
Lisa 18 Käibevara ja lühiajalised kohustised.....	20
Lisa 19 Tingimuslikud kohustused ja varad	20
Lisa 20 Sündmused pärast aruandekuupäeva	21
Lisa 21 Emaettevõtte konsolideerimata finantsaruanded	21
Juhatuse allkirjad 2019. a konsolideeritud majandusaasta aruandele	25
Sõltumatu vandeaudiitori aruanne.....	26
ELA SA konsolideerimata müügitulu vastavalt EMTAK 2008-le	28

Konsolideerimisgrupi tegevusaruanne

Käesolev tegevusaruanne kajastab konsolideeriva Eesti Lairiba Arenduse Sihtasutuse ja konsolideeritava Estwin Projektijuhtimise OÜ tegevusi 2019. majandusaastal.

Eesti Lairiba Arenduse Sihtasutus (SA) asutati 11.08.2009 ning kanti Äriregistrisse 28.08.2009.

Sihtasutuse asutajad on: Elion Ettevõtted AS, Elisa Eesti AS, Eltel Networks AS, EMT AS, Ericsson Eesti AS, Levira AS, Televõrgu AS ja Tele2 Eesti AS.

Vastavalt asutamisosusele ning põhikirjale on SA eesmärkideks:

- Lairiba võrgu loomine ja arendamine, sealhulgas lairibavõrgu kavandamise, planeerimise, projekteerimise ja ehitamise korraldamine;
- Lairiba võrgu opereerimine ning jätkusuutliku majandamise ja haldamise korraldamine;
- Eelmärgitud eesmärkide täitmiseks vajalike finantsvahendite hankimine, sealhulgas, kuid mitte ainult asutajatelt, sihtasutuse majandustegevusest, erinevatest toetusfondidest ja abiprogrammidest.

Vastavalt põhikirjale ja asutamisosusele lähtub SA eelmärgitud eesmärkide täitmisel muuhulgas järgmistest põhimõtetest:

- Lairiba võrgu ülesehitus peab tagama elektroonilise side infrastruktuuri ühtse ja tervikliku toimimise;
- Kõigile sideettevõtjatele peavad olema tagatud võrdsed võimalused võrgule juurdepääsuks ning olemasolevate võrkudega sidumiseks/ühendamiseks;
- Tagatud peab olema sideettevõtjate poolt tehtud investeeringute kaitse ning tegutsetakse konkurentsi põhimõtteid järgides.

Estwin Projektijuhtimise OÜ (EWP) asutati ja kanti Äriregistrisse 31.08.2010.

EWP omanik on 100% Eesti Lairiba Arenduse Sihtasutus.

EWP tegevusalaks on lairibavõrgu ehitusprojektide juhtimine ning sellega seonduvad tegevused.

2019. majandusaastal oli kontserni tegevusteks uute võrkude planeerimine ja ehitus ning valminud võrkude haldamine ning rendile andmine.

Rajatavate võrkude ehitust finantseeritakse Euroopa Liidu toetusfondide ja kontserni enda vahenditest. Võrgu haldamise ja hooldamise kulud kaetakse SA poolt klientide käest saadavatest rendituludest.

Aasta lõpu seisuga oli valmis ehitatud ca 6200 km mikrorustikul ja fiiberoptilistel kaablitel baseeruvat võrku.

2019. aastal valmisid objektid, milliste osas olid hankelepingud allkirjastatud 2018. aasta sügisel, kokku 5 objekti Eesti erinevates piirkondades. Ühe objekti valmimine lükkus edasi 2020. aastasse. Samuti viis sihtasutus 2019. aastal läbi 13. hanke, leidmaks ühele uuele objektile projekteerija/ehitaja. Hanke võitnud ehitajatega sõlmiti 2019 sügisel, peale finantseeringu saamist, võrkude ehituse lepingud vastavalt ette antud lähteülesandele nn. võtmed kätte meetodil (st hind sisaldab valmis võrku, millele on antud kasutusluba, ning tööd sisaldavad mh projekteerimist, materjalide soetamist, paigaldust, seadustamist jms). 13. hankega sai realiseeritud esialgu püstitatud baasvõrgu rajamise plaan, kuid arvestades tehnoloogia arengut (ennekõike 5G kasutusele võtmine), tekib tõenäoliselt lähiaastatel vajadus baasvõrku mingil kujul edasi arendada.

Oluliseks tegevussuunaks 2019. aastal oli koostöö Elektrilevi OÜ-ga, kes rajab fiiberoptilistel kaablitel põhinevaid juurdepääsuvõrke erinevates Eesti piirkondades. Võimaldamaks operaatoritel võimalikult kiirelt ja mugavalt alustada teenuse osutamiseiga lõpptarbijatele, sõlmisid SA, Elektrilevi OÜ ja Connecto Eesti AS koostöölepingu, mille raames ühendatakse poolte koostöös SA-le kuuluv baasvõrk Elektrilevi OÜ juurdepääsuvõrkudega. Sideteenus jõuab lõpptarbijateni mõlema võrgu vahendusel.

Majandusaastal jätkus SA valminud võrkude rendile andmine sideettevõtjatele. Jätkati kasutusele võetud infosüsteemi KeyCom ja teiste infosüsteemide täiustamist ning parendamist. Seoses SA baasvõrgu ja uute juurdepääsuvõrkude valmimisega, samuti seoses tehnoloogia üldise arenguga, suureneb jätkuvalt SA poolt baasvõrgu rendile andmine sideettevõtjatele ja asutustele. Sellega seoses kasvab võrgu kasutamise efektiivsus, mis tulenevalt SA tulemit mittetaotlevast majandusmudelist võimaldab osutatavaid teenuseid atraktiivselt hinnastada.

2017. aastal algas SA-l kohtuvaidlus Konkurentsiametiga tootetingimuste osas, kus SA ei nõustu Konkurentsiameti ettekirjutusega lõdvendada tootetingimusi. Vaidlus jätkus 2018. aastal seisukohtade vahetamise ja kohtuistungitega. 2019. aastal lõpetasid pooled vaidluse kompromissiga.

Sihtasutus avaldab oma tegevusega seotud infot jooksvalt oma kodulehel www.elasa.ee.

Juhatuse hinnangul kontserni tegevuskeskkonna üldine (makromajanduslik) areng ei mõjuta negatiivselt kontserni majandustulemusi lähitulevikus. Pigem on interneti levikul üha rohkematesse eluvaldkondadesse positiivne mõju kontserni majanduslikule seisukorrale, kuna aasta-aastalt suureneb vajadus kiire ja kvaliteetse internetiühenduse järele. Lisaks toetab uute tehnoloogiate kasutusele võtmine ja inimeste üha suurenev kaugtöö harjumus fiiberoptilise kiu rendi vajaduse kasvu ja seeläbi SA-le kuuluva baasvõrgu efektiivsemat kasutamist. Lahenduse saanud vaidlused ja nende tulem ei oma märkimisväärset mõju kontserni majandustegevusele.

Uute võrkude ehitusetapil on kontsernil võimalused uut võrku rajada hooajalised, tulenevalt talveperioodist, s.t. alates maa külmumisest kuni sulamiseni ei ole võimalik teostada ehitustöid. SA hilisemale majandustegevusele pärast võrkude valmimist – valguskaabliudude väljarentimisele ei ole märkimisväärseid hooajalisi või majandustegevuse tsüklilisusest tulenevaid mõjusid.

Kontserni tegevusega ei kaasne negatiivseid keskkonna- ega sotsiaalseid mõjusid.

Kuna kontsern oma tegevuses ei arvelda välisvaluutades, ega osta ise olulises mahus tooraineid, siis ei ole valuutakursside või toorainehindade muutumisel otsust mõju kontserni majandustegevusele. Kaudselt võivad toorainehinnad ja valuutakursid mõjutada kontserni poolt tulevikus tellitavate ehitusmaterjalide maksumust, kuid arvestades materjali hinna osakaalu võrgu kogumaksumuses ei ole sellel eeldatavasti olulist mõju kontserni tegevusele. Kuna nt nafta baasil toodetavate materjalide (fiiber, mikrotoru, plastikdetailid) võimalik hinnatõus avaldab sarnast mõju kogu maailmas, siis võib eeldada, et selle negatiivse mõju kompenseerib tootearendustöö.

Kontserni keskmine töötajate arv aruandeperioodil oli 5 (2018:5) töötajat. Kontserni arvestatud tööjõukulude kogusumma ilma sotsiaalmaksuta oli 297,5 (2018: 292,8) tuhat eurot, sealhulgas juhatuse liikmetele aruandeperioodil arvestatud tasud 68 (2018: 66) tuhat eurot. Nõukogu liikmetele tasusid ei makstud.

Priit Soom
Juhatuse liige

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne

Konsolideeritud bilanss

	lisa	31.12.2019	31.12.2018
Varad			
Käibevara			
Raha	2	222 589	666 032
Nõuded ja ettemaksud	3	388 825	175 255
Varud		15 390	3 590
Kokku käibevara		626 804	844 877
Põhivara			
Materiaalne põhivara			
Telekommunikatsioonivõrgud		7 601 598	7 652 291
Muu materiaalne põhivara		0	369
Kokku materiaalne põhivara	6	7 601 598	7 652 661
Immateriaalne põhivara	6	57 067	86 278
Kokku põhivara		7 658 665	7 738 938
Kokku varad		8 285 468	8 583 815
Kohustised ja netovara			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Laenukohustised	8	824 492	834 640
Võlad ja ettemaksud	9	212 545	174 643
Kokku lühiajalised kohustised		1 037 037	1 009 283
Pikaajalised kohustised			
Pikaajalised laenukohustised	8	5 120 763	5 496 017
Sihtotstarbelised tasud, annetused, toetused	10	239 960	239 960
Kokku pikaajalised kohustised		5 360 723	5 735 977
Kokku kohustised		6 397 760	6 745 259
Netovara			
Reservkapital		256	256
Reserv		1 328 125	1 267 187
Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem	12	510 175	471 178
Aruandeperioodi tulem		49 153	99 935
Kokku netovara		1 887 709	1 838 556
Kokku kohustised ja netovara		8 285 468	8 583 815

Lisad lehekülgedel 9 kuni 24 on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Konsolideeritud tulemiaruanne

	lisa	2019	2018
Tulud			
Tulu ettevõtlusest	11	1 589 156	1 574 850
Muud tulud		1 307	2 399
Kokku tulud		1 590 464	1 577 249
Kulud			
Kapitaliseeritud väljaminekud oma tarbeks põhivara valmistamisel		37 400	98 000
Kaubad toore materjal ja teenused	13	- 371 653	- 373 337
Mitmesugused tegevuskulud	14	- 160 431	- 194 626
Tööjõukulud	15	- 384 905	- 384 631
Põhivara kulum ja väärtuse langus	6	- 568 574	- 527 377
Muud kulud		-	- 145
Kokku kulud		-1 448 164	-1 382 117
Põhitegevuse tulem		142 299	195 132
Finantskulud			
Intressikulud		- 93 146	- 95 197
Kokku finantskulud		- 93 146	- 95 197
Aruandeperioodi tulem		49 153	99 935

Lisad lehekülgedel 9 kuni 24 on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Konsolideeritud rahavoogude aruanne

Rahavood põhitegevusest	lisa	2019	2018
Põhitegevuse tulem		142 313	195 153
Korrigeerimised: põhivarade kulum ja väärtuse langus	6	568 574	527 377
Põhitegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus		- 225 370	35 799
Põhitegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus		37 902	- 81 792
Makstud intressid		- 93 160	- 95 218
Kokku rahavood põhitegevusest		430 259	581 318
Rahavood investeerimistegevusest			
Investeeringud põhivarasse, omafinantseeringu arvelt (*)	6	- 488 301	-1 235 241
Investeeringud põhivarasse, sihtfinantseeringu arvelt (*)		-2 545 682	-6 633 112
Kokku rahavood investeerimistegevusest	6	-3 033 984	-7 868 353
Rahavood finantseerimistegevusest			
Saadud põhivara sihtfinantseerimine EL toetustest (*)	10	2 545 683	6 633 111
Tagastatud põhivara sihtfinantseerimine EL toetustest (**)	6, 10	-	- 86 382
Saadud laenud	8	449 238	1 171 933
Saadud laenude tagasimaksed	8	- 834 640	- 790 586
Kokku rahavood finantseerimistegevusest		2 160 281	6 928 077
Kokku rahavood		- 443 443	- 358 958
Raha muutus		- 443 443	- 358 958
Raha perioodi algul	2	666 032	1 024 990
Raha perioodi lõpul	2	222 588	666 032

(*) Real kajastuvad perioodi rahavood, millest osa seostub eelneva perioodi projektidega.

(**) Tagastatud sihtfinantseerimise summa kajastub Lisas 6 kui põhivara ümberklassifitseerimine (omafinantseeringu osa suurenemine).

Lisad lehekülgedel 9 kuni 24 on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Konsolideeritud netovara muutuste aruanne

	Reservkapital	Reserv	Akumuleeritud tulem	Kokku
Saldo seisuga 31.12.2017	256	-	471 178	471 433
Aruandeperioodi tulem	-		99 935	99 935
Reservi kajastamine	-	1 267 187	-	1 267 187
Saldo seisuga 31.12.2018	256	1 267 187	571 114	1 838 556
Kanne reservi eelmiste perioodide tulemi arvelt	-	60 938	- 60 938	-
Aruandeperioodi tulem	-	-	49 153	49 153
Saldo seisuga 31.12.2019	256	1 328 125	559 329	1 887 709

Reserv ehitustega seotud tulevaste kulude katmiseks

ELASA võrk paikneb teistele omanikele kuuluvatel maadel. Seoses nendel maadel toimuvate võimalike ümberehitustega (nt teemaadel teede rekonstrueerimise projektid, ristmike rajamine jms) võib osutada vajalikuks, et ELASA võrk tuleb ajutiselt ehituse perioodiks ümber tõsta, ning uuesti paigaldada vastavalt ümberehitusele.

ELASA on rajanud oma võrgu osana mandri ja Hiiumaa vahelise merekaabli, mille võimalikud lõhkumised või rikked toovad ELASA-le kaasa ühekordseid väljaminekuid.

Ümberehituste reserv moodustatakse ülalmainitud võimalike kulude katmiseks tulevikus, tuginedes arvestuslikele ehitushindadele.

Lisad lehekülgedel 9 kuni 24 on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtted

ELA SA 2019. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga, mis tugineb rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele. Eesti finantsaruandluse standardi põhinõuded on kehtestatud Eesti Vabariigi raamatupidamise seadusega, mida täpsustavad Raamatupidamise Toimkonna juhendid.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on lähtutud soetusmaksumuse printsiibist, välja arvatud juhtudel, mida on kirjeldatud alljärgnevatel arvestuspõhimõtetes.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes.

2019. a konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad ELA SA (emaettevõtte) ning tema tütarettevõtte Estwin Projektijuhtimise OÜ finantsnäitajad (kontserni struktuur on esitatud lisas 5).

Konsolideeritud aruannete koostamine

Konsolideerimise põhimõtted ja korrigeerimised

Konsolideeritud aruandes on rida-realt konsolideeritud emaettevõtte valitseva mõju all oleva tütarettevõtte finantsnäitajad. Elimineeritud on kõik kontsernisisesed nõuded ja kohustised, kontserni ettevõtete vahelised tehingud ning nende tulemusena tekkinud realiseerimata kasumid ja kahjumid. Vajadusel on tütarettevõtete arvestuspõhimõtteid muudetud vastavaks kontserni arvestuspõhimõtetele.

Tütarettevõtted

Tütarettevõtteks loetakse ettevõtet, mille üle emaettevõttel on valitsev mõju. Valitseva mõju olemasolu määramisel lähtutakse juhendist RTJ 11. Valitseva mõju olemasolu eeldatakse üldiselt juhul kui emaettevõtte omanduses on otse või tütarettevõtete kaudu rohkem kui 50% tütarettevõtte hääleõigusest.

Tütarettevõtte soetamist kajastatakse ostumeetodil (välja arvatud ühise valitseva mõju all toimuvad äriühendused, mida kajastatakse korrigeeritud ostumeetodil). Vastavalt ostumeetodile võetakse omandatud tütarettevõtte varad, kohustised ja tingimuslikud kohustised (s.o omandatud netovara) arvele nende õiglases väärtuses ning omandatud osaluse soetusmaksumuse ja omandatud netovara õiglase väärtuse vahe kajastatakse positiivse või negatiivse firmaväärtusena.

Alates omandamise kuupäevast kajastatakse kontserni osalust omandatud ettevõtte varades, kohustistes ja tingimuslikes kohustistes ning tekkinud firmaväärtust konsolideeritud bilansis ning osalust omandatud ettevõtte tuludes ja kuludes konsolideeritud tulemiaruanes. Positiivset firmaväärtust kajastatakse konsolideeritud bilansis immateriaalse varana.

Konsolideeritud aastaaruande lisades esitatud emaettevõtte konsolideerimata aruanded

Vastavalt Eesti raamatupidamise seadusele tuleb konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisades avaldada konsolideeriva üksuse (emaettevõtte) eraldiseisvad konsolideerimata aruanded. Emaettevõtte aruannete koostamisel on järgitud samu arvestuspõhimõtteid, mida on rakendatud ka konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel, v.a investeeringud tütar- ja sidusettevõtetesse, mis konsolideerimata aruandes on kajastatud soetusmaksumuses (miinus vajadusel allahindlused).

Finantsvarad

Kontsernil on järgmised finantsvarad: raha ja ekvivalendid, nõuded ostjate vastu ja muud nõuded.

Finantsvarade oste ja müüke kajastatakse tehingupäeval (s.t päeval, mil kontsern võtab endale kohustise (näiteks sõlmib lepingu) teatud finantsvara ostuks või müügiks.

Raha ja raha ekvivalendid

Raha ja selle ekvivalentidena kajastatakse kassas olevat sularaha, arvelduskontode jääke (v.a. arvelduskrediit), kuni 3-kuulisi tähtajalisi deposiite ning paigutusi rahaturufondidesse ja muudesse ülikviidsetesse fondidesse, mis investeerivad instrumentidesse, mis individuaalselt vastavad raha ja raha ekvivalendi mõistele.

Nõuded ostjate vastu

Nõuetena ostjate vastu kajastatakse kontserni tavapärase äritegevuse käigus tekkinud lühiajalisi nõudeid. Nõudeid ostjate vastu kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses (s.o nominaalväärtus miinus tagasimaksed ning vajadusel tehtavad allahindlused).

Varud

Kontserni põhitegevuses ei kasutata füüsilisi varusid. Varudena kajastatakse klientide jaoks uute ühenduste loomiseks tehtud tellimustööde kulutusi, mille edasimüük kliendile toimub järgmisel perioodil.

Varud võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis koosneb ostukulutustest, tootmiskulutustest ja muudest kulutustest, mis on vajalikud varude viimiseks nende olemasolevasse asukohta ja seisundisse. Varude kuluks kandmisel kasutatakse individuaalse hindamise meetodit. Varud kajastatakse bilansis nende soetusmaksumuses või neto realiseerimisväärtuses, sõltuvalt sellest, kumb on madalam.

Materiaalsed põhivarad

Materiaalseteks põhivaradeks loetakse kontserni enda majandustegevuses kasutatavaid varasid kasuliku tööeaga üle ühe aasta ja maksumusega alates 639 eurot.

Varuosi, mille eeldatav kasutusiga on rohkem kui üks aasta või mida saab kasutada ainult konkreetse põhivara objekti juures, käsitletakse samuti materiaalse põhivarana vastavalt RTJ 5 p.10.

Materiaalsed põhivarad võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast (k.a tollimaks ja muud mittetagastatavad maksud) ja otseselt soetamisega seotud kulutustest, mis on vajalikud vara viimiseks tema tööseisundisse ja –asukohta.

Materiaalseid põhivarasid kajastatakse bilansis nende soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Materiaalse põhivara objektile tehtud hilisemad väljaminekud kajastatakse põhivarana, kui on tõenäoline, et kontsern saab varaobjektiga seotud tulevast majanduslikku kasu ning varaobjekti soetusmaksumust saab usaldusväärselt mõõta. Muud hooldus- ja remondikulud kajastatakse kuluna nende toimumise momendil.

Amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Amortisatsioonimäär määratakse igale põhivara objektile eraldi, sõltuvalt selle kasulikust elueast.

Juhul kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, võetakse need komponendid raamatupidamises arvele eraldi varaobjektidena ning määratakse vastavalt nende kasulikule elueale eraldi amortisatsiooninormid.

Aruandeperioodil (ja eelneval perioodil) arvestati materiaalse põhivarade gruppidele järgmised kasulikud eluead:

Rajatised / telekommunikatsioonivõrgud / mikrotorustikud: 20 aastat

Rajatised / telekommunikatsioonivõrgud / kaablistikud: 10 aastat

Muu materiaalne põhivara, inventar ja IT seadmed: 3-5 aastat

Amortisatsiooni arvestamist alustatakse hetkest, mil vara on kasutatav vastavalt juhtkonna poolt plaanitud eesmärgil ning lõpetatakse kui lõppväärtus ületab bilansilist jääkmaksumust või vara lõpliku eemaldamiseni kasutusest. Igal aruandekuupäeval hinnatakse kasutatavate amortisatsioonimäärade ning amortisatsioonimeetodi põhjendatust.

Juhul kui põhivara kaetav väärtus (s.o kõrgem kahest järgnevast näitajast: vara õiglane väärtus (miinus müügikulutused) või vara kasutusväärtus) on väiksem tema bilansilisest jääkmaksumusest, on materiaalse põhivara objektid alla hinnatud nende kaetavale väärtusele.

Immateriaalne põhivara

Immateriaalse põhivara arvestus järgib lõigus "Materiaalne põhivara" kirjeldatud põhimõtteid.

Aruandeperioodil arvestati immateriaalsele põhivarale kasulikuks elueaks 5 aastat.

Finantskohustised

Kõik finantskohustised (võlad hankijatele, võetud laenud, viitvõlad) kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Lühiajaliste finantskohustiste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi finantskohustisi kajastatakse bilansis maksmisele kuuluvas summas. Pikaajaliste finantskohustiste korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamiseks võetakse nad algselt arvele saadud tasu õiglasel väärtuses (millest on maha arvatud tehingukulutused), arvestades järgnevatel perioodidel kohustistelt intressikulu sisemise intressimäära meetodil.

Finantskohustis liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg on kaheteist kuu jooksul alates aruandekuupäevast, kui kontsernil pole tingimusteta õigust kohustise tasumist edasi lükata rohkem kui 12 kuud pärast aruandekuupäeva või kui laenuandjal oli õigus aruandekuupäeval finantskohustis tagasi kutsuda laenulepingus sätestatud tingimuste rikkumise tõttu.

Rendiarvestus

Kontsern kui rentnik

Kapitalirendina käsitletakse rendilepingut, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Muud rendilepingud kajastatakse kasutusrendina.

Kasutusrendimaksud kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt tulemiaruanDES kuluna.

Kontsern kui rendileandja – vt lõik Tulud / Renditasud

Sihtfinantseerimine

Alates ELA SA tegevuse alustamisest kuni 2012. majandusaasta lõpuni lähtus sihtfinantseeringu arvestus sel ajal kehtinud juhendist RTJ 12 "Valitsusepoolne abi", arvestus toimus brutomeetodil ning aastaaruanded koostati samuti brutomeetodi järgi.

Alates 2013. aastast jõustunud juhendi RTJ 12 "Valitsusepoolne abi" muudatus ei võimaldanud enam jätkata seni sihtfinantseeringute osas rakendatud arvestusmeetodi kasutamist.

Varade sihtfinantseerimine

Alates 2013 majandusaastast on sihtfinantseerimise kajastamisel arvestusmeetodiks valitud netomeetod, kuna nimetatud meetod annab RTJ 12-ga kehtestatud võimalikest arvestusmeetoditest kõige õiglasema ülevaate sihtasutuse majandustegevusest ja sellega kaasnevatest tuludest ja kuludest.

Netomeetodi puhul kajastatakse sihtfinantseerimise abil soetatud vara bilansis tema netosoetusmaksumuses – st bilansis kajastub põhivaradest vaid nende soetamisel tasutud omafinantseeringu osa.

Kõigi sihtfinantseeringuga soetatud varade üle peetakse arvestust bilansiväliselt.

Soetatud vara kajastatakse edaspidi vastavalt materiaalse põhivara arvestuse põhimõtetele.

Tegevuse sihtfinantseerimise kajastamist eelpool nimetatud RTJ 12 muudatus ei mõjutanud.

Tegevuse sihtfinantseerimist kajastatakse tuluna siis, kui:

(a) sihtfinantseerimine muutub sissenõutavaks; ja

(b) sihtfinantseerimisega seotud võimalikud tingimused on täidetud.

Saadud sihtfinantseerimine, mille puhul tuluna kajastamise tingimused ei ole täidetud, kajastatakse bilansis kohustisena. Vastavat kohustist kajastatakse bilansis lühi- või pikaajalisena olenevalt sellest, millal toimub sihtfinantseerimisega kaasnevate tingimuste täitmine.

Tulud

Tulu kaupade müügist kajastatakse saadud või saadaoleva tasu õiglasel väärtuses, võttes arvesse kõiki tehtud allahindlusi ja soodustusi. Tulu kaupade müügist kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid ja hüved on läinud üle müüjalt ostjale, müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav ning tehingust saadava tasu laekumine on tõenäoline.

Tulu teenuse müügist kajastatakse teenuse osutamise järel.

Renditasud

Tulusid renditehingutelt, mis toimuvad pikema ajaperioodi jooksul, kajastatakse lineaarselt lepingus ettenähtud rendiperioodi jooksul tulemiaruanDES tuluna.

Teenusega liitumisega seoses osutatavad teenused

Tulenevalt tegevusala eripärast on iga uue liitumiskoha valiku ja väljaehitamisega seoses vajalik teostada töid selle liitumise võimaluse teostamiseks. Need tööd tulenevad iga kliendi ja iga liitumiskoha spetsiifikast, ning neid ei ole võimalik kasutada teiste klientide juures, kui antud klient näiteks tulevikus loobub teenusest.

Neid tasusid nimetatakse kliendarvelduses arusaadavuse mõttes "liitumistasudeks", kuid tehingu majanduslikust sisust lähtudes on tegu kliendi jaoks tellimustööde tegemisega. Lähtuvalt tulude ja kulude vastavuse printsiibist kajastatakse neid tasusid (ELA SA poolt tehtud kulude kompensatsioone) samas perioodis kui nende aluseks olevaid kulusid.

Eraldised ja tingimuslikud kohustised

Eraldis kajastatakse juhul, kui kontsernil lasub enne aruandekuupäeva toimunud kohustavast sündmusest tulenevalt juriidiline või faktiline kohustis, kohustise realiseerumine on tõenäoline ja selle summat on võimalik usaldusväärselt mõõta. Eraldis moodustatakse ja kajastatakse bilansis summas, mis on juhtkonna hinnangu kohaselt aruandekuupäeva seisuga vajalik eraldisega seotud kohustise rahuldamiseks. Juhul kui eraldis realiseerub tõenäoliselt hiljem kui 12 kuu jooksul pärast aruandekuupäeva, kajastatakse seda diskonteeritud väärtuses (st eraldisega seotud väljamaksete nüüdiseväärtuse summas), välja arvatud juhul, kui diskonteerimise mõju on ebaoluline.

Lühiajalistena kajastatakse selliseid eraldisi, mis realiseeruvad tõenäoliselt 12 kuu jooksul alates aruandekuupäevast või normaalse äritsükli jooksul.

Eraldis kajastatakse bilansis ainult juhul kui selle realiseerumise tõenäosus on suurem kui 50% (st realiseerumine on tõenäolisem kui mitterealiseerumine). Juhul kui realiseerumise tõenäosus on väiksem kui 50%, eraldist bilansis ei kajastata, kuid võimalik kohustis avalikustatakse aruande lisades tingimusliku kohustisena.

Tingimuslik kohustis on võimalik või eksisteeriv kohustis, mille realiseerumine ei ole tõenäoline või mille suurust ei ole võimalik piisava usaldusväärsusega mõõta. Tingimuslikke kohustisi ei kajastata bilansis, kuid informatsioon oluliste tingimuslike kohustiste kohta avalikustatakse aruande lisades. Lisades ei avalikustata selliseid tingimuslikke kohustisi, mille realiseerumine on äärmiselt ebatõenäoline.

Ümberehituste reserv

ELASA võrk paikneb teistele omanikele kuuluvatel maadel. Seoses nendel maadel toimuvate võimalike ümberehitustega (nt teemaadel teede rekonstrueerimise projektid, ristmike rajamine jms) võib osutada vajalikuks, et ELASA võrk tuleb ajutiselt ehituse perioodiks ümber tõsta, ning uuesti paigaldada vastavalt ümberehitusele.

ELASA on rajanud oma võrgu osana mandri ja Hiiumaa vahelise merekaabli, mille võimalikud lõhkumised või rikked toovad ELASA-le kaasa ühekordseid väljaminekuid.

Ümberehituste reserv moodustatakse ülalmainitud võimalike kulude katmiseks tulevikus, tuginedes arvestuslikele ehitushindadele.

Seotud osapooled

Tulenevalt kontserni tegevuse eripärast loetakse seotud osapoolteks asutajaid ning kontserni juhatuse liikmeid ja nende lähedasi pereliikmeid, ning nende valitseva või olulise mõju all olevaid ettevõtteid.

Vastavalt sihtasutuse asutamisosuse punktile 11.1 on sihtasutuse asutajad võtnud kohustise mitte osaleda sihtasutuse juhtimises ega mõjutada juhtimist.

Õigusaktidest tulenevalt loetakse formaalselt asutajaid seotud osapoolteks, kuigi nad realselt tegevust ei mõjuta. Soodustatud isikuteks loetakse juhatuse liiget ja nõukogu liikmeid.

Aruandekuupäeva järgsed sündmused

Pärast aruandekuupäeva, kuid enne aastaaruande kinnitamist toimunud sündmuste kajastamine aastaaruandes sõltub sellest, kas tegemist on korrigeeriva või mittekorrigeeriva sündmusega. Korrigeeriv aruandekuupäeva järgne sündmus on sündmus, mis kinnitab aruandekuupäeval eksisteerinud asjaolusid ning selle mõju on kajastatud lõppenud aasta bilansis ja tulemiaruanes. Mittekorrigeeriv aruandekuupäeva järgne sündmus on selline sündmus, mis ei anna tunnistust aruandekuupäeval eksisteerinud asjaoludest ning selle mõju lõppenud aasta bilansis ja tulemiaruanes ei kajastata, vaid avaldatakse lisades juhul, kui nad on olulised.

Arvestuspõhimõtete või informatsiooni esitusviisi muutused

2019. aastal klassifitseeriti ümberehituste reserv, mida kajastati pikaajalise kohustusena, ümber osana netovarast. Samuti ümberklassifitseeriti osa IT kulusid ja muid kulusid ridadelt "Mitmesugused tegevuskulud" ja "Muud kulud" reale "Kaubad, toore, materjal ja teenused" lähtuvalt nende majanduslikust sisust.

Võrdlusperioodi andmeid on tagasiulatuvalt korrigeeritud.

Informatsiooni esitusviisi muutuse mõju on esitatud lisas 17 "Informatsiooni esitusviisi muutmise mõju"

Lisa 2 Raha

	31.12.2019	31.12.2018
Arvelduskontod	222 589	666 032
Kokku raha	222 589	666 032

Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed

	31.12.2019	31.12.2018
Nõuded ostjate vastu	165 150	169 484
Ettemakstud tulevaste perioodide kulud	1 742	1 277
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded (vt lisa 4)	221 933	4 494
Kokku nõuded ja ettemaksed	388 825	175 255

Lisa 4 Maksud

	31.12.2019		31.12.2018	
	Ettemaks	Maksuvõlg	Ettemaks	Maksuvõlg
Ettevõtte tulumaks	-	248	-	304
Käibemaks (vt lisa 3)	221 933	563	4 494	22 629
Üksikisiku tulumaks	-	3 719	-	3 700
Sotsiaalmaks	-	6 729	-	6 788
Kohustuslik kogumispension	-	318	-	318
Töökindlustusmaksed	-	354	-	352
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	221 933	11 932	4 494	34 091

Ettemaksude osas vt lisa 3, maksuvõlgade osas vt lisa 9.

Lisa 5 Tütarettevõtte

ELA SA omandas 19. jaanuaril 2011 100%-lise osaluse Estwin Projektijuhtimise Osatühingus (asukohamaa: Eesti, tegevusala: ehitusprojektide juhtimisega seotud teenused).

Alates 2011.aasta jaanuarist kajastatakse seda kui tütarettevõtet.

Majandusaasta ja eelneva majandusaasta jooksul oli Estwin Projektijuhtimise OÜ ELA SA valitseva mõju all ja seisuga 31.12.2019 on ELA SA osalus 100%.

Käesoleva konsolideeritud aastaaruande koostamisel on eelneva perioodi võrdlusandmete esitamiseks Estwin Projektijuhtimise OÜ finantsnäitajad konsolideeritud.

Estwin Projektijuhtimise OÜ on olnud ELA SA valitseva mõju all alates asutamisest.

Lisa 6 Põhivara

Alates tegevuse alustamisest kuni 2012. aasta lõpuni võeti sihtfinantseeritud põhivara arvele ning kajastati bilansis kogusummas (omafinantseeringu osa pluss sihtfinantseeritud osa).

Järgnevatel aastatel (2013-2019) on sihtfinantseerimise kajastamisel arvestusmeetodiks valitud netomeetod tulenevalt kehtinud juhenditest.

Netomeetodi puhul kajastatakse sihtfinantseerimise abil soetatud vara bilansis tema netosoetusmaksumus – st bilansis kajastub põhivaradest vaid nende soetamisel tasutud omafinantseeringu osa. Kõigi sihtfinantseeringuga soetatud varade üle peetakse arvestust bilansiväliselt.

Materiaalne põhivara

	Rajatised (telekommuni- katsioonivõrgud)	Muu materiaalne põhivara	Kokku materiaalne põhivara
31.12.2017			
Soetusmaksumus	8 124 022	44 657	8 168 679
Akumuleeritud kulum	-1 295 748	- 43 728	-1 339 476
Jääkmaksumus	6 828 274	929	6 829 203
2018.a toimunud muutused			
Lisandumine	1 235 242	-	1 235 242
Tagastatud toetuse ümberklassifitseerimine	86 382	-	86 382
Täielikult amortiseeritud põhivara mahakandmine			
soetusmaksumus	-	- 31 609	- 31 609
akumuleeritud kulum	-	31 609	31 609
Amortisatsioonikulu	- 497 607	- 560	- 498 167
31.12.2018			
Soetusmaksumus	9 445 646	13 049	9 458 694
Akumuleeritud kulum	-1 793 355	- 12 679	-1 806 034
Jääkmaksumus	7 652 291	369	7 652 661
2019.a toimunud muutused			
Lisandumine	488 301	-	488 301
Amortisatsioonikulu	- 538 995	- 369	- 539 364
31.12.2019			
Soetusmaksumus	9 933 947	13 049	9 946 995
Akumuleeritud kulum	-2 332 349	- 13 049	-2 345 398
Jääkmaksumus	7 601 598	0	7 601 598

Materiaalset põhivara ei ole võlakohustiste tagatiseks panditud.

Ülevaade sihtfinantseeritud materiaalse põhivarade bilansivälisest arvestusest.

Kontsernis peetakse sihtfinantseeritud põhivarade üle terviklikku arvestust, mis lähtub varade kogumaksumusest. Arvestuse käigus eristatakse nende varade omafinantseeringu osa (mida kajastatakse bilansis) ja sihtfinantseeringu osa (mida kajastatakse bilansiväliselt).

Arvestus kogu põhivara, sh bilansivälise põhivara üle järgib samu põhivara arvestuse põhimõtteid, s.t ka bilansivälise vara osas arvestatakse soetusmaksumust, arvestuslikku kulumit ja jääkmaksumust.

Ülevaatlikkuse huvides on toodud sihtfinantseeritud materiaalse põhivarade kogumaksumuste koondtabel, mis sisaldab bilansilist ja bilansiväliselt osa.

	Rajatised (telekommuni- katsioonivõrgud)	Muu materiaalne põhivara	Kokku materiaalne põhivara
31.12.2017			
Soetusmaksumus	58 622 011	44 657	58 666 668
Akumuleeritud kulum	-10 442 612	- 43 728	-10 486 339
Jääkmaksumus	48 179 400	929	48 180 329
2018.a toimunud muutused			
Lisandumine	7 868 353	-	7 868 353
Täielikult amortiseeritud põhivara mahakandmine			
soetusmaksumus	-	- 31 609	- 31 609
akumuleeritud kulum	-	31 609	31 609
Amortisatsioonikulu	-3 543 391	- 560	-3 543 951
31.12.2018			
Soetusmaksumus	66 490 364	13 049	66 503 412
Akumuleeritud kulum	-13 986 002	- 12 679	-13 998 682
Jääkmaksumus	52 504 361	369	52 504 731
2019.a toimunud muutused			
Lisandumine	3 033 984	-	3 033 984
Amortisatsioonikulu	-3 791 404	- 369	-3 791 774
31.12.2019			
Soetusmaksumus	69 524 348	13 049	69 537 396
Akumuleeritud kulum	-17 777 407	- 13 049	-17 790 455
Jääkmaksumus	51 746 941	0	51 746 941

Immateriaalne põhivara

Immateriaalse põhivarana kajastatakse soetatud tarkvaralahendusi.

Immateriaalsete põhivarade osas ei ole vajalik pidada täiendavalt bilansivälist arvestust, kuna need on soetatud ilma sihtfinantseeringut kasutamata.

	Immateriaalne põhivara
31.12.2017	
Soetusmaksumus	146 053
Akumuleeritud kulum	- 30 564
Jääkmaksumus	115 489
Amortisatsioonikulu	- 29 211
31.12.2018	
Soetusmaksumus	146 053
Akumuleeritud kulum	- 59 775
Jääkmaksumus	86 278
Amortisatsioonikulu	- 29 211
31.12.2019	
Soetusmaksumus	146 053
Akumuleeritud kulum	- 88 985
Jääkmaksumus	57 067

Immateriaalset põhivara ei ole võlakohustiste tagatiseks panditud.

Lisa 7 Kasutusrent

Kontsern kui rentnik:

Kontsern rentis majandusaastal kolme sõiduauto. Perioodi lõpu seisuga kehtivad lepingud lõpevad vastavalt 15.05.2022, 17.09.2022 ja 15.06.2023. Kontsern rentis samuti kontoriruumi. Rendikulude kohta vt lisa 14.

	2019	2018
Kasutusrendikulu	44 485	44 601
Järgmiste perioodide kasutusrendikulu		
mittekatkestatavatest lepingutest	31.12.2019	31.12.2018
12 kuu jooksul	31 196	29 842
1-5 aasta jooksul	26 617	18 520

Kontsern kui rendileandja: vt lisa 11.

Lisa 8 Laenukohustised

	Saldo 31.12.2019	Põhiosa tagasimaksed			Tagasimakse tähtaeg
		12 kuu jooksul	1-5 aasta jooksul	> 5 aastat	
Investeeringislaen	739 672	134 486	605 186	-	25.07.2022
Investeeringislaen	356 005	67 000	289 005	-	30.07.2023
Investeeringislaen	1 771 097	263 040	1 508 057	-	26.06.2023
Investeeringislaen	1 577 310	191 400	1 385 910	-	31.12.2022
Investeeringislaen	1 051 933	120 000	480 000	451 933	16.01.2025
Investeeringislaen	449 238	24 283	424 955	-	15.08.2024
Kokku	5 945 255	800 209	4 693 113	451 933	

	Saldo 31.12.2018	Põhiosa tagasimaksed			Tagasimakse tähtaeg
		12 kuu jooksul	1-5 aasta jooksul	> 5 aastat	
Investeeringislaen	58 714	58 714	-	-	30.09.2019
Investeeringislaen	874 158	134 486	739 672	-	25.07.2022
Investeeringislaen	423 005	67 000	356 005	-	30.07.2023
Investeeringislaen	2 034 137	263 040	1 771 097	-	26.06.2020
Investeeringislaen	1 768 710	191 400	1 577 310	-	31.12.2022
Investeeringislaen	1 171 933	120 000	480 000	571 933	16.01.2025
Kokku	6 330 657	834 640	4 924 084	571 933	

Kõigi laenude valuutaks on euro ja kõik on Euriboril põhineva ujuva intressimääraga.

Lisa 9 Võlad ja ettemaksud

	31.12.2019	31.12.2018
Võlad hankijatele	80 122	28 030
Võlad töövõtjatele ja puhkusekohustus	97 289	107 863
Intressivõlad	-	62
Muud viitvõlad	23 202	4 597
Maksuvõlad (vt lisa 4)	11 932	34 091
Kokku	212 545	174 643

Lisa 10 Sihtfinantseerimine

Alates 2013. majandusaastast kajastatakse sihtfinantseeritud põhivara bilansis netosoetusmaksumuses – s.o vara soetusmaksumuses, millest on maha arvatud vara soetamiseks saadud sihtfinantseerimise summa (vt ka lisa 6).

Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	31.12.2017	Saadud	Tagastatud	31.12.2018
Sihtfinantseerimine põhivara soetamiseks				
Sihtfinantseering EL toetustest	-	6 633 111	- 86 382	-
s.h RIA vahendusel		6 633 111	- 86 382	
Kokku sihtfinantseerimine põhivara soetamiseks	-	6 633 111	- 86 382	-
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks				
Sihtfinantseering asutajatelt	239 960	-	-	239 960
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	239 960	-	-	239 960
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	239 960	6 633 111	- 86 382	239 960
Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	31.12.2018	Saadud	Tagastatud	31.12.2019
Sihtfinantseerimine põhivara soetamiseks				
Sihtfinantseering EL toetustest	-	2 545 683	-	-
s.h RIA vahendusel		2 545 683	-	
Kokku sihtfinantseerimine põhivara soetamiseks	-	2 545 683	-	-
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks				
Sihtfinantseering asutajatelt	239 960	-	-	239 960
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	239 960	-	-	239 960
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	239 960	2 545 683	-	239 960

Sihtfinantseering asutajatelt.

Asutajate poolt kanti Sihtasutusele (SA) pärast asumist üle rahalisi vahendeid summas 511 293 eurot (8 000 000 krooni), mille arvelt ei moodustatud sihtkapitali, vaid selle eesmärgiks oli katta tegevuskulusid sel määral, et SA tegevustulem ei oleks negatiivne, ning võimaldada SA-l teha investeeringuid.

Seda sihtfinantseeringut on kasutatud asutajate poolt määratud eesmärgil – katmaks kulusid sel määral, et SA tegevuse tulem ei oleks negatiivne, kuni 2011. majandusaastani, k.a.

Kuna aastatel 2012 kuni 2019 on tulud ületanud kulusid, siis ei ole neil aastatel asutajate sihtfinantseeringut kasutatud. Sihtfinantseeringu jääk, mis kajastub bilansis pikaajalise kohustisena, võimaldab seda kasutada vajadusel tulevikus.

Sihtfinantseering EL toetustest

Aruandeaastal saadud summa, 2 545 683 eurot seostub 12. hanke lairibavõrgu objektidega.

(Eelmise aasta summa, 6 633 111 eurot seostus 10. ja 11. hanke lairibavõrgu objektidega).

Aruandeperioodil toetust tagastatud ei ole. Eelneval aastal tagastatud toetus summas 86 382 eurot seostus 8. ja 9. hanke objektidega

Lisa 11 Tulu ettevõtlusest

Konsolideeritud müügitulu jaguneb tegevusalade lõikes järgnevalt:

	2019	2018
Tulud valguskaabli kiu rendile andmisest	1 472 933	1 416 867
Muud teenused	116 223	157 983
Kokku tulu ettevõtlusest	1 589 156	1 574 850

Vt ka lisa 7.

ELA SA konsolideeritud müügitulu jaotus geograafiliste piirkondade lõikes: Eesti 100%, (2018: Eesti 100%)

Lisa 12 Muud tulud ja akumulieeritud tulem

ELA SA sai 2012. aastal ehituslepingute tähtaja ületamisest tulenevalt tulusid leppetrahvidest kogusummas 114 tuhat eurot.

Neid põhitegevusega mitteseotud tulusid kajastati real "muud tulud" ning nad mõjutavad hinnanguliselt ligikaudselt samas summas ka 2012 aasta netotulemit, ning alates 2013. aastast akumulieeritud tulemit.

Aastatel 2013 kuni 2019 vastavaid tulusid ei ole saadud.

Lisa 13 Kaubad, toore, materjal ja teenused

	2019	2018
Võrgu haldus- ja hoolduskulud	- 292 765	- 302 683
IT rakenduste kulud	- 78 888	- 70 655
Kokku	- 371 653	- 373 337

Lisa 14 Mitmesugused tegevuskulud

	2019	2018
Ruumide rendi ja hoolduskulud	- 32 363	- 31 611
Mitmesugused tegevuskulud	- 19 915	- 22 416
Juriidilised teenused	- 30 748	- 50 769
Transpordikulud	- 33 267	- 39 889
Sidekulud	- 8 527	- 7 931
Raamatupidamisega seotud kulud	- 16 844	- 17 932
Kantseleikulud	- 7 437	- 12 006
Lähetus ja koolituskulud	- 4 215	- 1 657
Ürituste, konverentside korraldamise kulud	- 7 115	- 10 416
Kokku	- 160 431	- 194 626

Mitmesugustes tegevuskuludes sisalduvad rendimaksud (vt lisa 7)

Ruumide rendi ja hoolduskulude hulgas	- 24 650	- 23 932
Transpordikulude hulgas	- 19 836	- 20 670
Kokku	- 44 485	- 44 601

Lisa 15 Tööjõukulud

	2019	2018
Kokku tööjõukulud	- 384 905	- 384 631
s.h: palgakulu	- 297 465	- 292 815
sotsiaalmaks	- 87 440	- 91 816
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	5	5
sh juriidilise isiku juhatuse liige	1	1
töölepingu alusel	4	4

Lisa 16 Tehingud seotud osapooltega

Saldod ja tehingud asutajatega seotud ettevõtetega:

	31.12.2019	31.12.2018
Nõuded / ostjatelt laekumata arved	123 704	125 295
Võlad tarnijatele	62 982	20 956
	2019	2018
Müük (käibemaksuta summa)	1 213 831	1 231 220
Ostud (käibemaksuta summa)	374 559	3 974 273

Müük on põhiasas seotud valguskaabli kiu rendiga. Ostud on seotud sideteenustega ning telekommunikatsioonivõrkude ehituse, hoolduse ja omanikujärelvalvega.

Aruandeperioodil on kontsernis juhatuse liikmetele tasusid arvestatud kokku summas 68,0 (2018: 66,2) tuhat eurot.

Aruandeperioodil ega võrdlusperioodil nõukogu liikmetele tasusid ei makstud ega soodustusi ei antud.

Juhatusel on ette nähtud hüvitis lepingu ennetähtaegse lõpetamise korral 3 kuu tasu ulatuses.

Lisa 17 Informatsiooni esitusviisi muutmise mõju

	Saldo 2018.a aastaruandes	Muudatuse mõju	Muudetud saldo
Kokku pikaajalised kohustused	7 003 164	-1 267 187	5 735 977
Kokku netovara	571 369	1 267 187	1 838 556
Kokku mõju passivale		0	
Kaubad, toore, materjal ja teenused	-203 513	-169 824	-373 337
Mitmesugused tegevuskulud	-205 435	10 809	-194 626
Muud kulud	-159 161	159 016	-145
Kokku mõju tulemiaruannde		0	

Lisa 18 Käibevara ja lühiajalised kohustused

Seisuga 31.12.2019 ületavad kontserni lühiajalised kohustused käibevarasid 410 233 euro ulatuses (seisuga 31.12.2018 oli käibekapital samuti negatiivne 164 406 euro ulatuses).

Juhtkonna hinnangul on kontsernil piisavalt likviidseid vahendeid igapäevase majandustegevuse jaoks, lisaks on kontsernil sõlmitud pangas arvelduskrediidi leping, mille arvelt on võimalik katta vajadusel makseagade erinevusest tulenevaid vahesid.

Juhtkonna hinnangul see asjaolu ei põhjusta ebakindlust tegevuse jätkuvusele ning kontsern suudab oma kohustised õigeaegselt täita.

Lisa 19 Tingimuslikud kohustused ja varad

Bilansipäeva seisuga on Kontsernil sõlmitud ehituslepinguid kogumahas 1 306 668 eurot (km-ta), mis valmivad 2020.aasta jooksul, ja mille maksumusest 85% moodustab sihtfinantseering RIA vahendusel.

Lisa 20 Sündmused pärast aruandekuupäeva

2020. aasta alguses kinnitati uue koroonaviiruse (COVID-19) olemasolu ja praeguseks on see levinud üle kogu maailma, sealhulgas Eestisse, põhjustades eriolukorra väljakuulutamise ning probleeme ettevõtetele ja majandustegevusele.

Jälgime olukorda hoolikalt ja praegusele positsioonile tuginedes ei avalda see märkimisväärset negatiivset mõju meie tegevusele. Kuna olukord on ebakindel ja kiiresti arenev, ei pea me otstarbekaks kvantitatiivse hinnangu andmist haiguspuhangu võimaliku mõju kohta ettevõttele ja tema finantsnäitajatele.

Lisa 21 Emaettevõtte konsolideerimata finantsaruanded

Eesti Lairiba Arenduse SA Bilanss

	31.12.2019	31.12.2018
Varad		
Käibevara		
Raha	99 614	454 576
Nõuded ja ettemaksud	387 929	170 539
Varud	15 390	3 590
Kokku käibevara	502 933	628 705
Põhivara		
Pikaajalised finantsinvesteeringud		
Tütarettevõtjate osad	2 556	2 556
Kokku pikaajalised finantsinvesteeringud	2 556	2 556
Materiaalne põhivara		
Telekommunikatsioonivõrgud	7 601 598	7 652 291
Muu materiaalne põhivara	0	369
Kokku materiaalne põhivara	7 601 598	7 652 661
Immateriaalne põhivara	57 067	86 278
Kokku põhivara	7 661 221	7 741 494
Kokku varad	8 164 154	8 370 199
Kohustised ja netovara		
Kohustised		
Lühiajalised kohustised		
Laenukohustised	824 492	834 640
Võlad ja ettemaksud	177 855	155 882
Kokku lühiajalised kohustised	1 002 347	990 522
Pikaajalised kohustised		
Pikaajalised laenukohustised	5 120 763	5 496 017
Sihtotstarbelised tasud, annetused, toetused	239 960	239 960
Kokku pikaajalised kohustised	5 360 723	5 735 977
Kokku kohustised	6 363 070	6 726 498
Netovara		
Reserv	1 328 125	1 267 187
Eelmiste perioodide akumulieeritud tulem	315 576	232 172
Aruandeperioodi tulem	157 383	144 342
Kokku netovara	1 801 084	1 643 701
Kokku kohustised ja netovara	8 164 154	8 370 199

Eesti Lairiba Arenduse SA
Tulemiaruanne

	2019	2018
Tulud		
Tulu ettevõtlusest	1 638 356	1 624 050
Muud tulud	1 307	1 352
Kokku tulud	1 639 664	1 625 402
Kulud		
Kaubad toore materjal ja teenused	- 371 653	- 373 337
Mitmesugused tegevuskulud	- 123 654	- 160 734
Tööjõukulud	- 325 239	- 324 393
Põhivara kulum ja väärtuse langus	- 568 574	- 527 377
Kokku kulud	-1 389 120	-1 385 842
Põhitegevuse tulem	250 543	239 560
Finantskulud		
Intressikulud	- 93 160	- 95 218
Kokku finantskulud	- 93 160	- 95 218
Aruandeperioodi tulem	157 383	144 342

Eesti Lairiba Arenduse SA
Rahavoogude aruanne

	2019	2018
Rahavood põhitegevusest		
Põhitegevuse tulem	250 543	239 560
Korrigeerimised: põhivarade kulum ja väärtuse langus	568 574	527 377
Põhitegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	- 229 190	18 995
Põhitegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	21 973	- 70 136
Makstud intressid	- 93 160	- 95 218
Kokku rahavood põhitegevusest	518 741	620 577
Rahavood investeerimistegevusest		
Investeeringud põhivarasse, omafinantseeringu arvelt	- 488 301	-1 235 241
Investeeringud põhivarasse, sihtfinantseeringu arvelt (*)	-2 545 682	-6 633 112
Kokku rahavood investeerimistegevusest	-3 033 984	-7 868 353
Rahavood finantseerimistegevusest		
Saadud põhivara sihtfinantseerimine EL toetustest (*)	2 545 683	6 633 111
Tagastatud põhivara sihtfinantseerimine EL toetustest	-	- 86 382
Saadud laenud	449 238	1 171 933
Saadud laenude tagasimaksed	- 834 640	- 790 586
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	2 160 281	6 928 077
Kokku rahavood	- 354 963	- 319 699
Raha muutus	- 354 962	- 319 699
Raha perioodi algul	454 576	774 275
Raha perioodi lõpul	99 614	454 576

(*) Real kajastuvad perioodi rahavood, millest osa seostub eelneva perioodi projektidega.

Eesti Lairiba Arenduse SA
Netovara muutuste aruanne

	Reserv	Akumuleeritud tulem	Kokku netovara
Saldo seisuga 31.12.2017	-	232 172	232 172
Aruandeperioodi tulem	-	144 342	144 342
Reservi kajastamine omakapitalis	1 267 187	-	1 267 187
Saldo seisuga 31.12.2018	1 267 187	376 514	1 643 701
Kanne reservi eelmiste perioodide tulemi arvel	60 938	- 60 938	-
Aruandeperioodi tulem	-	157 383	157 383
Saldo seisuga 31.12.2019	1 328 125	472 959	1 801 084

Korrigeeritud konsolideerimata omakapital

Saldo 31.12.2018	1 643 701
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste:	
bilansiline väärtus arvestatuna	
soetusmaksumuse meetodil	- 2 556
bilansiline väärtus arvestatuna	
kapitaliosaluse meetodil	197 411
Korrigeeritud konsolideerimata	
netovara 31.12.2018	1 838 556
Saldo 31.12.2019	1 801 084
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste:	
bilansiline väärtus arvestatuna	
soetusmaksumuse meetodil	- 2 556
bilansiline väärtus arvestatuna	
kapitaliosaluse meetodil	89 181
Korrigeeritud konsolideerimata	
netovara 31.12.2019	1 887 709

Juhatuse allkirjad 2019. a konsolideeritud majandusaasta aruandele

ELA SA 2019. a majandusaasta aruande allkirjastamine

/kuupäev digiallkirjas/

/allkirjastatud digitaalselt/

Priit Soom
juhatuse liige

Sõltumatu vandeaudiitori aruanne

Lk1

Lk2

ELA SA konsolideerimata müügitulu vastavalt EMTAK 2008-le

EMTAK	Tegevusala	2019
61901	Muu telekommunikatsioon	<u>1 639 664</u>
	Konsolideerimata müügitulu kokku	1 639 664

Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 21.05.2020

Eesti Lairiba Arenduse Sihtasutus (registrikood: 90010094) 01.01.2019 - 31.12.2019 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
PRIIT SOOM	Juhatuse liige	21.05.2020

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Eesti Lairiba Arenduse Sihtasutus nõukogule

Arvamus

Oleme auditeerinud Eesti Lairiba Arenduse Sihtasutus ja tema tütaretevõtjate (grupp) konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab konsolideeritud bilanssi seisuga 31.12.2019 ning konsolideeritud kasumiaruannet, konsolideeritud rahavoogude aruannet ja konsolideeritud omakapitali muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta ja konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisasid, sealhulgas märkimisväärsete arvestuspõhimõtete kokkuvõtet.

Meie arvates kajastab kaasnev konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt grupi konsolideeritud finantsseisundit seisuga 31.12.2019 ning sellel kuupäeval lõppenud aasta konsolideeritud finantstulemust ja konsolideeritud rahavoogusid kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeauditori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga“. Me oleme grupist sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestuseksperptide eetikakoodeksiga (Eesti) (eetikakoodeks (EE)), ja oleme täitnud oma muud eetikakohalased kohustused vastavalt eetikakoodeksi (EE) nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusel.

Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet, kuid ei hõlma konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet ega meie asjaomast vandeauditori aruannet.

Meie arvamus konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon oluliselt lahknep konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud.

Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma. Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda.

Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega

Juhtkond vastutab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga ja sellise sisekontrolli eest, nagu juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama grupi suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on asjakohane, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatseb kas grupi likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad grupi raamatupidamise aruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Vandeauditori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeauditori aruanne, mis sisaldab meie arvamusel. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Kasutame auditeerides vastavalt rahvusvaheliste auditeerimise standarditele (Eesti) kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduuri vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusel. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, info esitamata jätmist, vääresitiste tegemist või sisekontrolli eiramist;
- omandame arusaamise auditi puhul asjassepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamusel avaldamiseks grupi sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;
- teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust grupi suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtkonna vandeauditori aruandes tähelepanu konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamusel. Meie järeldused põhinevad vandeauditori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada grupi suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;
- hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.
- hangime grupi majandusüksuste või äritegevuste finantsteabe kohta piisava asjakohase tõendusmaterjali, et avaldada arvamus grupi konsolideeritud finantsaruannete kohta. Me vastutame grupiauditi juhtimise, järelevalve ja läbiviimise eest. Me oleme ainuvastutavad oma auditiarvamuse eest.

Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas mis tahes sisekontrolli märkimisväärsete puuduste kohta, mille oleme tuvastanud auditi käigus.

/digitaalselt allkirjastatud/

Aivar Kangust

Vandeauditori number 223

Grant Thornton Baltic OÜ

Auditoorettevõtja tegevusloa number 3

Pärnu mnt 22, Tallinn, Harju maakond, 10141

21.05.2020

Audiitorite digitaalallkirjad

Eesti Lairiba Arenduse Sihtasutus (registrikood: 90010094) 01.01.2019 - 31.12.2019 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
AIVAR KANGUST	Vandeaudiitor	21.05.2020

Tegevusalad

Tegevusala	EMTAK kood	Põhitegevusala
Elektronilise side muud teenused	61901	Jah

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372 6310555
E-posti aadress	info@elasa.ee
Veebilehe aadress	www.elasa.ee